

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA RAPORU

Sivil Toplum Kuruluşları
Uygulama ve Araştırma Merkezi

stkam.marmara.edu.tr

Dünya olarak, 2030 Küresel Amaçlar Gündemi'ni tehlikeye atacak çeşitli kriz ve çatışmalarla karşı karşıyayız.

Bunlara, **Kovid-19** ve **Ukrayna'da gerçekleşen savaşlar** örnek gösterilebilir. **Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 2022 Raporu**, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları 2022 Raporu, bu krizlerin 17 amaç üzerindeki yıkıcı etkilerini ortaya koyuyor.

**KOVID-19'UN ETKİLERİNİ GİDERMEK
VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA
AMAÇLARINA ULAŞMAK İÇİN ACİL
EYLEME GEÇMEMİZ GEREKİYOR!**

1.YOKSULLUĞA SON

Kovid-19 salgını, son 25 yılda yoksulluğun azaltılmasındaki **olumlu seyri tersine çevirdi**. Yükselen enflasyon ve Ukrayna'daki savaşın etkileri yoksulluğu arttırdı.

2015 ve 2018 arasında, aşırı yoksulluk, %10.1'den %8.6'ya düşerken **2019'dan 2020'ye %8.3'ten %9.2'ye sert bir artış gösterdi**.

Kovid-19'un acil ve uzun vadeli sonuçlarını hafifletmek ve yoksulluğu önlemek için sağlam **sosyal koruma sistemlerine** ihtiyacımız var.

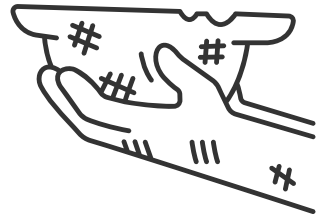
Yüksek gelirli ülkelerdeki işsizlerin yarısından fazlası nakit para yardım alırken bu oran düşük gelirli ülkelerde sadece %1.

2. AÇLIĞA SON

Dünya şimdilerde **küresel gıda krizinin** eşiğinde. Küresel gıda tedarik zincirleri, iklim değişikliği, artan eşitsizlikler ve toplumsal çatışmalar nedeniyle aksadı, **2019'a kıyasla 2021'de 150 milyon insan açlıkla karşı karşıya kaldı.**

- **Ukrayna Savaşı** ise, ithalata bağımlı ülkelerde kıtlıklara yol açmış, gıda güvenliğini tehdit eden sorunlar yaratmıştır!
- **Pandeminin** de eşlik etmesiyle bu sorunlar daha da artmış, çocukların yetersiz beslenmesi konusunda bugüne kadar gösterilen olumlu gelişmeler tersine dönmüştür.
- **Küçük ölçekli gıda üreticileri** ise bu süreçte ihmal edilmiştir.

3. SAĞLIK VE KALİTELİ YAŞAM

Kovid-19, temel sağlık hizmetlerini de olumsuz yönde etkiledi.

HIV, tüberküloz, malarıyayı bitirmeye yönelik gelişmeler bozuldu, depresyon, daha düşük yaşam beklentisi gibi kaygı artışları söz konusu oldu.

Kovid-19'un kendisi önde gelen ölüm nedenlerinden biri olurken; Dünya Sağlık Örgütü bu ölümler karşısında aşı çağrısı yaptı. Ancak küresel aşı dağılımının adaletten uzak olduğu da görüldü.

4. NİTELİKLİ EĞİTİM

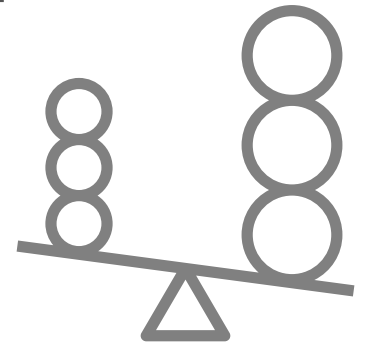
Kovid-19 nedeniyle okulların uzun süre kapalı kalması çocukların okula dönememe riskini arttırdı!

Çocuklar okula ne kadar uzun süre devam etmezlerse, geri dönme olasılıklarının da o kadar az olacağı tezi gerçekleşmiş oldu.

Çevrimiçi eğitime erişebilmenin zorlukları eşitsizlikleri körüklerken zaten iyi durumda olmayan öğrenme çıktıları daha da kötüleşti.

Okuma becerisine sahip çocukların oranı hemen hemen tüm orta ve düşük gelirli ülkelerde yüzde 60'ın altına, bazı ülkelerde ise yüzde 10'un altına düştü.

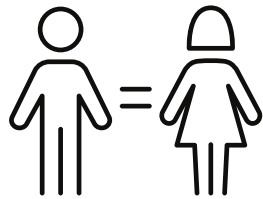

5. TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Pandeminin getirdiği sosyoekonomik sorunlar cinsiyet eşitsizliğini derinleştiriyor !

Ücretsiz bakım ve ev işlerine harcanan zaman, cinsel sağlık ve üreme sağlığına ilişkin karar alma ve toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme dahil olmak üzere birçok alanda kaydedilen ilerlemeler geriliyor.

Kadınlara yönelik şiddet devam ederken kadınların bedenleri üzerinde karar sahibi olmaları yasal olarak güvence altına alınabilmiş değil!

Ve maalesef dünyada 15 yaş ve üzerindeki kadınların **yüzde 26'sı (641 milyon)**, partnerleri tarafından en az bir kez şiddete uğruyor.

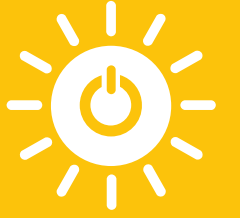
6. TEMİZ SU VE SANİTASYON

Kovid-19 salgını devam ederken, güvenli içme suyu, sanitasyon ve hijyen hizmetlerinin insan sağlığı için hayati önem taşıdığı gerçeği daha net anlaşılır hale geldi.

Son 300 yılda, gezegenimizin sulak alanlarından **%85 i** kayboldu. 2019 verilerine göre; **733 milyondan fazla insan su sorunundan doğrudan etkilenmekte**, 3 milyar insanın kullandığı suyun kalitesi halen bilinmemektedir. 2030 yılında beklenen senaryo ise; 1.6 milyar insanın temiz içme suyuna ulaşamayacak olması.

2030 yılına kadar “temiz içme suyu, sanitasyon ve hijyen amacına ulaşmak için çalışmaların hızlanması gerekiyor! **Bu konuda ilerleme sağlanmaz ise ne yazık ki milyarlarca insan temel hizmetlerden yoksun kalacak!**

7. ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ

Dünya, 2030 yılına kadar **erişilebilir ve temiz enerji** amacına ulaşmak için ilerleme kaydetmekle birlikte, mevcut **ilerleme hızı yetersiz** durumda. İklim değişikliğinin yarattığı sorunlar derhal eyleme geçmeyi gerektirmesine rağmen, Pandemi öncesi dönem ile karşılaştırıldığında temiz enerji yatırımlarının kamu tarafından finanse edilen kısmı azalmış durumda. Bu nedenle **kamu finansman payının acil arttırılması** gerekiyor.

Aksi halde mevcut eğilimler devam ederse, 2030'da dünya nüfusunun yalnızca yüzde 92'si elektriğe erişebilecek ve 670 milyon insan elektriksiz kalacak

8. İNSANA YAKIŞIR İŞ VE EKONOMİK BÜYÜME

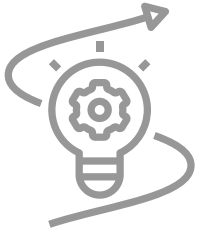
Kovid-19 ve **Ukrayna Savaşı**, insana yakışır işlere ilişkin kaydedilen ilerlemeleri de tersine çevirdi. Söz konusu krizler var olan problemleri derinleştirmiş görünüyor. **Hem gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arası hem de sosyolojik gruplar arası eşitsizlikler artmış durumda.**

“

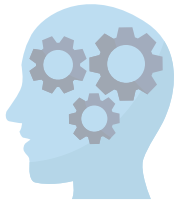
2021 yılı sonunda giderek toparlanmaya başlayan dünya ekonomisi, yeni Kovid-19 varyantları, artan enflasyonist baskılar, küresel tedarik zincirindeki aksamalar, politik belirsizlikler ve işgücü piyasalarındaki zorluklar nedeniyle tekrar kriz koşullarına girdi

9. SANAYİ, YENİLİKÇİLİK VE ALTYAPI

Kovid-19 salgını, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na ulaşmak için **sanayileşmenin, teknolojik yeniliğin** ve **altyapının** önemini gösterdi.

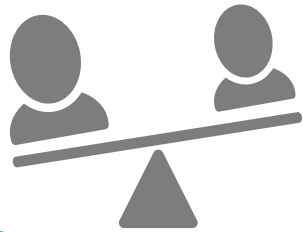
Toparlanma süreciyle birlikte, **gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasındaki makas açıldı**; gelişmiş ülkeler pandemi öncesi seviyelerini aşarken az gelişmiş ülkeler bunun çok gerisinde kaldı. Benzer durum, yüksek teknolojili sanayilerin toparlanmasının diğerlerine göre çok daha hızlı gerçekleşmesinde de yaşandı.

10. EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI

Kovid-19 öncesi, eşitsizliklerin azaltılmasına dair olumlu göstergeler elde edilirken, salgın sonrası bu **olumlu eğilimler tersine dönmeye başladı.**

Yaşanan **ekonomik krizler, enflasyon** ve **yükselen kamu borç seviyeleri** gelir eşitsizliğini derinleştirirken, işçilerin milli gelirden aldıkları pay giderek azaldı.

Ayrımcılık yaygın olmaya devam ederken, kadınlar ve engelliler yüksek risk altındalar!

11. SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞEHİRLER VE TOPLULUKLAR

Şehirler **ekonomik büyümenin itici güçleri** ve küresel **GSYİH'nin yüzde 80'inden fazlası**na katkıda bulunuyor.

Bununla birlikte, küresel **sera gazı emisyonlarının yüzde 70'inden fazlasını** da oluştururlar. Ancak, iyi bir planlama ve yönetimle kapsayıcı, sürdürülebilir ve refah içinde kentler yaratılabilir.

12. SORUMLU ÜRETİM VE TÜKETİM

Sürdürülebilir olmayan tüketim ve üretim kalıpları, **iklim değişikliği**, **biyolojik çeşitlilik kaybı** ve **kirlilik**ten oluşan çevresel krizlerin temel nedenleri arasında.

Günümüzde bu krizleri yaratabilecek tehditler;

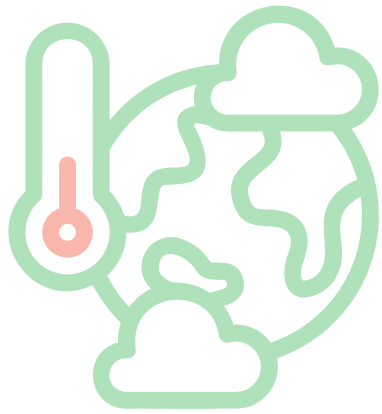
- **Doğal kaynaklara** artan bağımlılık,
- **Gıda** kaybı ve israfı,
- **Elektrik atıklarının** güvenli olarak yönetilememesi,
- **Yenilenebilir enerji kaynaklarının** ekonomideki payının gelişmekte olan ülkelerde artarken en az gelişmiş ülkelerde çok geride kalması
- **Fosil yakıtlara** verilen sübvansiyonlar, olarak karşımıza çıkmakta.

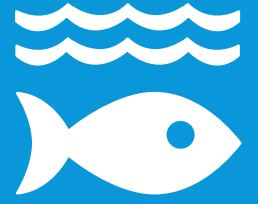

13. İKLİM EYLEMİ

Dünya, iklim felaketinin eşiğinde ve bunu önlemek için önümüzdeki süre giderek doluyor. İklim değişikliğinin neden olduğu **aşırı sıcaklıklar, kuraklıklar** ve **seller** dünya çapında milyarlarca insanı etkiliyor ve ekosistemde geri dönüşü olmayan değişikliklere neden oluyor.

iklim değişikliğinin insanlığın ve gezegenin geleceği için tehdit olduğu bilimsel bir gerçek. Rapor, küresel anlamda eyleme geçmedeki her gecikmenin, yaşanabilir bir geleceği güvence altına almak için hala açık olan kapının kapanacağını söylüyor. Ve **acil iklim eylemi çağrısında** bulunuyor.

14. SUDAKİ YAŞAM

İnsan faaliyetleri, gezegenin en büyük ekosistemini - **okyanusları ve denizleri** - **tehlikeye atıyor** ve milyarlarca insanın geçim kaynağını etkiliyor.

- **Okyanuslar, dünyanın yıllık karbondioksit (CO2) emisyonlarının yaklaşık dörtte birini emen doğal karbon yutakları olarak iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini hafifletmekte. Oysa şu an okyanuslar tehdit altında ve asitlenme oranlarının artması nedeniyle biyolojik çeşitliliğini yitirmekte.**
- **Su kaynaklarındaki plastik atıkların ve diğer atık türlerinin artışı ise sudaki yaşamı tehdit ediyor, balık stokları eriyor ve dolayısıyla gıda güvenliği risk altına giriyor.**

2021'de yapılan bir araştırma, dünya okyanuslarına 17 milyon metrik tondan fazla plastiğin girdiğini ve deniz çöpünün büyük kısmını (%85) oluşturduğunu tahmin ediyor.

15. KARASAL YAŞAM

İnsan faaliyetleri çoğu karasal ekosistemi derinden deęiŐtirmiŐtir: **yaklaşık 40.000 türün önümüzdeki yıllarda yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu belgelenmiŐtir**, her yıl **10 milyon hektar orman** -ki bu izlanda büyüklüğünde bir alana eşittir- **yok edilmektedir.**

- **Kovid-19** nedeniyle, biyolojik çeŐitlilięi korumaya dönük harcamalar maalesef ihmal edildi.
- **Tarımsal genişleme** ise, ormansızlaŐmanın neredeyse yüzde 90'ına neden oldu.
- **Biyolojik çeŐitlilięin varoluŐ sebebi olan su kaynaklarının yarısı ve dağlar** koruma altında. Ancak, bu konuda ilerleme hem yavaŐ hem de bölgeler arası eşitsiz biçimde gerçekleşiyor.

16.BARIŞ, ADALET & GÜÇLÜ KURUMLAR

2020'nin sonu itibariyle, **dünya nüfusunun dörtte birinin** çatışmalardan etkilenen ülkelerde yaşıyor olması ve **dünyanın 1946'dan bu yana ilk defa bu dönemde en fazla sayıda çatışmaya tanık olması, küresel barış arzusunu arttırmış durumda**

Azalan cinayet oranlarına rağmen, **var olan cinayetlerde cinsiyet eşitsizliği gerekçe olmaya devam etmekte**, ailesi veya yakın partneri tarafından öldürülenlerin **%60'ının kadın** olduğu görülmektedir.

Mayıs 2022 itibariyle, dünya çapında 100 milyon insan zorla yerinden edildi .

Dünyanın dört bir yanındaki işletmeler ise **yolsuzluklar** nedeniyle çeşitli engellerle ve haksız rekabetle karşı karşıya kalmakta; ülkelerin güçlü kurumlarla sürdürülebilir kalkınması olumsuz etkilenmektedir.

Kolaylaştırılmış ve şeffaf iş süreçleri ise, her düzeyde yolsuzluğun önlenmesine yardımcı olabilir.

17. AMAÇLAR İÇİN ORTAKLIKLAR

Pandeminin etkilerinden kurtulmak ve sürdürülebilir kalkınma amaçlarına ulaşmak için uluslararası finans ve borç yapılanmasında tam bir dönüşüm gerekiyor.

Kalıcı çözümler üretmek için uluslararası iş birliğinin ölçeği acilen artırılmalı, krizlerin bir adım önünde olmak için veri ve istatistiklere daha fazla yatırım yapılmalı.

